

българския народъ. Сжщитѣ новаторски идеи се прокарватъ и въ статиитѣ на П. Р. Славейковъ, сжщитѣ новаторски идеи изобщо доминиратъ и даватъ отпечатъкъ върху характера на списанието.

Особено богато е застъпена изящната литература. Добре подбрани художествени произведения — родни и преводни — допринасятъ за развитието на художествения усѣтъ у читателя. „Читалище“ помѣства нѣкои хубави поетични творби отъ П. Р. Славейковъ, Ив. Вазовъ, Жинзифовъ и др. То предава сжщо въ преводъ произведенията на именити европейски писатели (Ксавие де Местръ; Пеперудата; Шевченко; Ратакинята и др.).

Въ първитѣ списания („Любословие“ и „Мирозрение“) литературната критика не е развита и не само не се дава критична оценка на излѣзли литературни и преводни произведения, но дори не се регистрира редовно появяването имъ; даже сп. „Български Книжици“ не премина рамкитѣ на обикновенъ регистраторъ на излѣзли книги. Едва съ сп. „Читалище“ се поставящо-годе по-здрава основа на българската критика, на една безпристрастна и обстойна преценка на появилитѣ се литературни произведения. Сътрудници на списанието сж П. Р. Славейковъ, Ив. Вазовъ, Л. Йовчевъ (Екзархъ Йосифъ), Т. Шишковъ, Н. Начовъ, Кръстевичъ, д-ръ Чомаковъ, д-ръ Янкуловъ, С. С. Бобчевъ и др.

„Читалище“ не може да се причисли къмъ опредѣленъ видъ списания. То е нѣщо срѣдно между по-сериознитѣ литературно-обществени и популярнитѣ списания. То има ценни заслуги за разпространението на наука и култура всрѣдъ маситѣ, защото съ своитѣ 1546 абонати презъ 1870/71 г. — най-разпространено периодично издание преди освобождението — е прониквало дори въ най-отдалеченитѣ краища на Турция. Въпроситѣ били разглеждани основно, съ хубавъ, цвѣтистъ езикъ, високъ стилъ. Въпрѣки старанията му да следи отблизо българския общественъ и културенъ животъ и да отбелязва влиянията на западно-европейската култура върху него, то често пѣти прави опущения, не подбира добре материалитѣ си, развива теми отвлѣчени и никому ненуждни, което го прави трудно смилаемо за слабо образованитѣ народни слоеве. По тази причина и „Период. списание“ на нѣколко пѣти прави остри бележки на „Читалище“. Кому сж нуждни, пита „Период. Списание“, статии като „Слънце“, „Планета“ или „Животнитѣ отбиратъ отъ хубавото“?...

Въ 1874 г. „Читалище“ въвежда специаленъ отдѣлъ: „Рѣководителъ на основното учение“, редактиранъ отъ Д. Цанковъ, въ който се разглеждатъ въпроси въ връзка съ образователната система.